

Čís. 5251.

§

Zákon o společenstvech ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.

Družstvo nemůže býti komanditistou společnosti, zabývající se činností, jež jest cizí podnikání družstva.

(Rozh. ze dne 2. září 1925, R I 584/25.)

V opovědi komanditní společnosti ku zápisu do rejstříku byl uveden jako komanditista: Eskomptní ústav, zapsané společenstvo s r. o. v X. Rejstříkový soud zápis povolil, rekursní soud zamítl žádost za zápis. **Důvody:** Dle čl. 158 obch. zák. komanditista k osobnímu provádění obchodů komanditní společnosti není oprávněn a ani povinen. Přes to však dle čl. 150 obch. zák. účastní se na obchodní živnosti pod společenskou, komanditní firmou provozované svým majetkovým vkladem, tímto ručí za závazky společnosti (čl. 165 a 166 obch. zák.) a jest súčasťněn na výtěžku i ztrátách obchodování (čl. 162 obch. zák.). Liší se podstatně od pouhého věřitele společnosti, jenž na provozu obchodu společnosti není súčasťněn a také za ztráty společnosti neručí. V tomto případě jest označeno jako komanditista družstvo »Eskomptní ústav, zapsané společenstvo s ručením obmezeným«, které již dle svého pojmu družstevního (§§ 1 a 88 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.) není oprávněno jiné obchody, než v jeho stanovách výtčené a v předloženém výtahu ze společenstevního rejstříku krajského soudu vyjmenované samo provozovati neb se na nich súčasťniti. Z toho důvodu není také súčasťněn se tohoto družstva na živnosti a obchodech pod ohlášenou firmou provozovaných přípustno, poněvadž předmět podniku ohlášené společnosti není činností, kterou se zvelebují výtěžková neb živnostenská posice jeho členů, a jest předmět podniku pod firmou »J. P. a spol., komanditní společnost« přihlášený podnikání družstva cizí.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud správně dovozuje, že komanditista není sice ani oprávněn, ani povinen k osobní účasti na provozu obchodů komanditní společnosti (čl. 158 obch. zák.), že se však přes to účastní ve smyslu čl. 150 obch. zák. svým vkladem na obchodní živnosti, provozované pod společenskou firmou, máje podíl na zisku a ztrátě, čímž se podstatně liší od pouhého věřitele společnosti. Nepřezírá tedy rekursní soud nikterak právní podstaty komanditisty, jak mu dovolací rekurs neprávem vytýká, a jsou také veškeré další vývody napadeného usnesení, k nimž se poukazuje a jež sdílí i dovolací soud, jen nutným důsledkem rekursním soudem správně rozpoznané právní podstaty jak komanditisty, tak i společenstva. Není správným názor rekurentů, že účast družstva vkladem na cizím obchodním podniku nutno pokládati jen za výhodné uložení kapitálu. Vždyť vstupem do cizí obchodní společnosti přejímá komanditista, jak již svrchu dovedeno, také risiko ztrát, čemuž u prostého

věřitele není. Pro případ ztráty byl by tedy příslušný kapitál odňat účelům společenstevním. Rovněž nelze přehlédnouti, že jakákoli spekulativní činnost pojmového určení družstva jest naprosto cizí. Společenstva mohou ovšem výmínečně provozovati obchody, tedy i bráti na nich účast, ale vždy jen v rámci vlastního nikoli cizího podniku (§ 13 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.). Právnímu posouzení věci rekursním soudem nelze ničeho vytýkati.

Čís. 5252.

Přerušení valutových sporů (nařízení ze dne 18. prosince 1924, čís. 274 sb. z. a n.).

Přerušení spory, v nichž se měna stala spornou, jest nařízeno všeobecně, bez ohledu na to, kdy a z jakých důvodů vznikla spornost měny. Nejde o novotu ve smyslu §u 482 c. ř. s., uplatňováno-li přerušení teprve v odvolání. V tom, že popřen platební závazek, dlužno spatřovati i popření měny.

(Rozh. ze dne 2. září 1925, R I 657/25.)

O d v o l a c í s o u d přerušil řízení podle nařízení ze dne 18. prosince 1924, čís. 274 sb. z. a n.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Jest nesporno, že zažalovaná pohledávka vznikla před 26. únorem 1919 mezi stranami, z nichž jedna měla před tímto dnem řádné bydliště na území československém, druhá na území Rakouské republiky. Závazek zněl původně na rakousko-uherské koruny a lhostejno jest, že žalovaný dle potvrzujícího dopisu ze dne 9. srpna 1921 uznal své saldo v československé měně a že v první stoličce výslovně nevznesl námitky co do měny v tom směru, že jde o pohledávku, splatnou nikoliv v československých, nýbrž ve starých korunách rakouských. Stačilo, že žalovaný popřel platební závazek, proti němu žalobou uplatňovaný, čímž popřena byla i měna, jež jest jen jednou stránkou platebního závazku vůbec, a důsledkem tohoto popření musí soudem při řešení sporu s ostatními k platebnímu závazku se vztahujícími právními otázkami kontradiktorně býti rozhodována. Avšak, i kdyby námitka v příčině měny, vznesená teprve v odvolání, měla býti považována za novotu, nebylo by to na závadu navrženému přerušení sporu po rozumu vládního nařízení ze dne 18. prosince 1924, čís. 274 sb. z. a n. vydaného na základě §u 6 zákona ze dne 30. června 1922, čís. 207 sb. z. a n., ježto nařízení to, s nímž v souladu jest i vládní nařízení ze dne 7. srpna 1922, čís. 265 sb. z. a n., vzhledem na účel, jež sleduje, totiž stanoviti mezinárodní dohodou právní pravidlo, jak platiti jest pohledávky, při nichž měna následkem státní a měnové rozluky se stala spornou, přikazuje přerušení sporu o takovýchto pohledávkách se spornou měnou zcela